

ԲԱՂԱՔԵԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Քաղաքական հորիզոնը անստոյգ ու չփոթ վիճակով մը կ'ներկայանայ Առկա խնդիրներ շարունակական խորհրդակցութիւններու և անվերջանալի տեսութիւններու առիթ կ'ընծայեն:

Անուանական խաղաղութիւն մը կ'տրեւտաքի մէջ, անուանական զինուորացի մըն ալ արեւելքի մէջ: Եւ այս անստուգութիւնը ևս աւելի կ'ընծայուի Մ. Նահանգացի ձեռնարկութեամբը, որ թիրեւս յառաջիկայ ամսուն 4ին նահանգահին փոփոխութեամբ՝ արեւմտեքի քաղաքական անցուղարձեւում հեռքուրիլ պատրաստուի, իր տնտեսական շահերէն զրոյստ:

Բարիքի Համաժողովին որոշումները՝ Գերմանիոյ հատուցումներու և զէնքերէնցութեան խնդիրներուն մասին, մեծ յուզում և ընդվզում յառաջ բերած է գերման քաղաքական շրջանակներու մէջ և Գերմանիոյ պետութիւններու վարչապետներէն կազմուած ժողովի մը, մէջ մերժումի և հակառակորդութեան ծրարներ կ'ընդարկուին, ներկայելու համար զանոնք Հոնտոնի յառաջիկային գումարուելիք Համաժողովին:

Հայոց ժողով հակազդելու համար այդ տրուելիք որոշումներուն և հակառակաւ կ'երևան, Պրիմիէրէի քաղաքական արարներն մէջ հուժկու ճառ մը կ'արտադրեն և թերագրութիւններ կ'ընեն Գերմանիոյ չընդդիմանալու և փախուստի նորանոր զիրութիւններ չյարուցանելու, ազդարարելով միեւնոյն ժամանակ որ Համաձայնական պետութիւնները որոշած են Վերսալի դաշնագիրը քուրջի կտորի մը չլիքածելու Այս ազդարարութիւնը մեծ զայրոյթ կ'առաւ ճառք բնականաբար Գերմանիոյ մէջ, թէ և արգիլք չըլլար խորհրդարանին մէջ երեսփոխանի մը յայտարարութիւններ ընելու և յայտարարուելէ, որ Գերմանիոյ պարագրուած պայմանները չստ թիթե պէտք է համարուին, գերմանական հաւանական յաղթութեան մը պարագային՝ այս վերջնոյն լիզով պարտազրուելիք պայմաններուն հետ քաղաքականութիւն:

Այսպէս է երեւակայել թէ այսպիսի յայտարարութիւններ, անկեղծ գերմանի մը կողմէ արտասանուած, որքան պէշ կրնան ազդել գերման կայսերականութեան վրայ և որքան ազդու կ'ընեն քողերներու կրնան տեղի տալ:

Սակայն խնդիր է թէ Հոնտոնի Համաժողովին մէջ ի՞նչ զիրք պիտի բռնեն Համաձայնական պետութիւնները Գերմանիոյ պահանջուած հատուցումներու և այլ խնդիրներու հանդէպ:

Գէտք չէ նկատողութիւնէ հետեցնել, որ Բարիքի Համաժողովին մէջ լուծուելիք կարգ մը խնդիրներ յետաձգուեցան, պարզապէս սա պտճառաւ՝ որ Գերմանիոյ պետութիւնները համակարծիք չէին անոնց բոլորին մասին և տեսակէտներու գոնազանութիւն մը սրգելք պիտի հանդիսանար որեւէ համերաշխութիւն պայմաններու:

Անգլիա՝ գոհացում տուաւ թէ և Ֆրանսայի, Գերմանիոյ մասին պահանջումներուն մէջ, բայց չենք կրնար կատարել գոհացում մը նկատել զանոնք, որչափ ժամանակ որ չեն ընդունուած ու գործադրութեան գրուած Գերմանիոյ կողմէ, արդ՝ այդ հարցը կրկին պիտի ներկայանայ Հոնտոնի Համաժողովին Գերմանիոյ հակառակորդներով և պատճառաբանութիւններով և բուն իսկ Հոնտոնի մէջ պիտի վճռուին Ֆրանսո Գերման տարբերութեան մասին ձեռք առնուելիք միջոցները:

Սակից կ'հետեւի ուրեմն, որ Բարիքի մէջ վճռական որեւէ բան մը չէ կատարուած և այս պարագայ շատ ալ ըմբռնելի է, քանի որ Արեւելեան հարցը յետաձգուեցաւ և միջնորդ կառավարութիւններու փափաքներուն գոհացում տրուեցաւ՝ զի ուր մը առաջ ըմբոստ, սպառաւոր և աւազակ յորջորջուածը հրաւիրելով Հոնտոն:

Հաւանական կ'երեւի որ Անգլիա, — եթէ պիտի ընդունինք թէ կ'փափաքի իր բոլորած կերպով լուծել Արեւելքի հարցը, — Հոնտոնի Համաժողովին մէջ զնէ իր վճռական մէջ մէջ Արեւելքի խնդրոյն լուծման համար, և երբ իր զաշնակիցները կատհին վերջապէս թէ Անգլիան տարհամալի անհնար պիտի ըլլայ և ի՞նչ գործութեան մը պարագային պիտի ձախողեցնեն դեռ անլոյծ մնացած կարգ մը հարցեր, որոնց առաջին կարգին վրայ կ'գտնուի Գերմանիոյ հետ գոյութիւն ունեցող անհամաձայնութիւնը, տեղի տան և ազատ թողուն Անգլիան կարգադրելու Արեւելքի հարցը և այս վերջինն ևս պիտի չաճապարէ հաւանութեամբ այդ խնդրոյն լուծումին վերջնապէս փարիլ, որչափ ժամանակ որ իրականութեան չվերածուի Մեծամասնական Ռուսիոյ հետ իր կնքած և դեռ անվտանգ վիճակի մէջ գտնուող տնտեսական հասկացողութիւնը:

Մենք այնքան ալ լաւատես չենք որ Հոնտոնի Համաժողովին մէջ միանգամ ընդ միշտ պիտի կրնայ լուծուիլ Արեւելքի հարցը, հարց մը՝ որ դարբնու անհունութեան ծագում առած է և իր տեսականութիւնը կ'պարտի մեծ պետութեանց տեսակետներու անհաշտ հանգամանքին:

Գլխավոր Ռուսիոյ մասին որեւէ ստոյգ կամ վաւերական տեղեկութիւն չի կայ, ի՞նչպէս միշտ Քաղաքական ինչ ինչ շրջանակներու կարծիքին համեմատ, ներքին շարժումներով զբաղած ըլլալ կ'կարծեն և ամեն կողմ կ'տրեւտաքի առժամայ հանդարտութիւն մը: Թէ և ներքին խռովութիւններու մասին ստէպ խոսեցան Ֆրանսական թերթերը, պէտք է ընդունինք որ պոլիտիկա բռնապետութիւնը կարծուածէն աւելի կորսնցուցած է իր առաջի ժամերու սուր հանգամանքը և անհաւանական չէ որ նոր կացութիւն մը հետեւեալ չստեղծուի Խորհրդային Ռուսաստանը անխորհրդային վերածելու և մարդկային ազգին մղձաւորը դարձող պոլիտիկութիւնը անհետացնելու կամ քարեփոխելու:

Ներկայ օրերուն ամենէն աւելի ծանր կշռող պարագայ է տնտեսական տագնապը որ գրեթէ ամբողջ աշխարհի կ'տրեւտաքի, թէ նորին և թէ հինին վրայ: Կրկնապէս պատերազմի մը պահուն ընդհանուր զօրաշարժի պատճառաւ անհամեմատութիւն ամեն կողմ տիրած սղութիւնը կեանքի իր հակահարուածը գրաւ՝ կ'ընէ զօրացումի հետեւանքով և գործաւորներու խռովումը դէպի գործ, կ'ստեղծուի վեց տարիէ ի վեր տիրող կարգերը: Կեանքի սղութիւնը, գործառնաւէ երու կրած վնասը, գործաւորներու պահանջիտութիւնը ևս խռովումը, մեծագոյն կ'առաջադրուեն հին և նոր աշխարհի տնտեսական կեանքը:

Անկուրմ կ'սկսի դէպի բնականոն վիճակի անխռովութիւնը դարձը կ'իմանազարէ ամենու հաշիւները և չփոթութիւն և տարտամութիւն կ'սփռէ ամեն կողմ:

Բնականաբար չկրնար տեւական հանգամանքով մը յաւերժանալ այդ վիճակը, նորանոր չարիքներու և անանկալներու գրգռութեամբ կառավարութիւնները լրջօրէն ձեռք առած են տնտեսական տագնապի հարցը, և անոր լուծումին համար կ'շնանան հաւասարակշռութիւն մը ստեղծել, որպէսզի տարապայման վնասներու չենթարկուին արտադրող երկիրները և առանց արտաքին աշխարհին ապրելու անկարելիութեան դատապարտուած երկիրները:

Հ. Մ.

ԱՐԶԱԳԱՆԻ

ՀՈՒՍԳԱՆԻՏԻՍ

Այսօր տեղի կ'ունենայ Պ. Գաւառահանի նուագահանդէսը Արլան տիտ Բալառի հանդիսութեանց սրահին մէջ երեկոյեան ժամը 6ին:

ՊԱՐԱՀԱՆԴԵՍ

Այս գիշեր տեղի կ'ունենայ հելլենական որբանոցի ինպատկաւ կազմակերպուած պարանցիկ երեկոյթը Սէրքլը տը Սմիռնի մէջ, պարուններու համար մուտքի գինն է 5 ոսկի, իսկ սպաններու 2/3 ոսկի: Այս տեսակ բարեկալական հաստատութեան մը սատարելու համար անտարակոյս հայ հասարակութիւնն ալ պիտի բերէ իր օժանդակութիւնը, իր ներկայութեամբ պատուելով այդ երեկոյթը:

ԺԱՄԱՆՈՒՄ

Մուշեղ Արք. Սիրոբեան որ կարեւոր խնդրոյ մը կարգադրութեան համար մասնաւորապէս եփագոս ուղեւորած էր շուրջ երեք ամիս ի վեր, իրէկ վերադարձաւ քաղաք:

ԱՐՈՒՆՍԱԳԵՏ ՄԸ

Երէկ պատիւ ունեցած ընդունելու այցելութիւնը Պ. Դաւիթ Սալաթեանի, Միլանի Օրէրի Պարթոն, որ Պոլիս ուղեւորելու առթիւ՝ շնորհակալ կ'այցելէ քաղաք և մտադիր է քանի մը նուագահանդէսներ սարքել:

ՆՄԱ. ՍԻՆԱԿԸ

Երէկ ստացանք Հ. Ստեփան վրդ. Հարոնեանէ յօդուած մը որ տեղւոյն կրնի. Ժողովոյ որոշման շուրջ կ'ըսու. նայ և պատասխան մըն է անոր ուղղուած: Անկողմակալութիւնը պարտք կ'ընէ մեր վրայ հրատարակել այդ յօդուածը, միեւնոյն տան ևս չի ելով զմեզ պատասխանել այդ յօդուածին: անոր հրատարակութիւնը ընելէ յետոյ:

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՄՐ, ԼՕՑՏ ՃՕՐՃԻ ՃԱՌԸ

«Թայմզ» խօսելով գերման խնդրոյ մասին վարչապետ Լոյս Ճօրճի ճառին վրայ, կըսէ թէ ասիկա անկեղծ և սքանչելի տպաւորութիւն մը յառաջ բերած է Ֆրանսայի մէջ: Արդարեւ սոյն ճառէն կը հետեւցուի որ, Դաւնակիցներու միջեւ բացարձակ համաձայնութիւն մը գոյութիւն ունի՝ Վերսալի դաշնագրին գործադրութեան մասին, ըստ Բարիքի համաժողովին մէջ արուած վերջին որոշումներուն:

Գերմանները կրնան հակառակորդներ ներկայացնել իրենց հատուցումներու գործադրութեան միջոցներուն մասին, բայց պէտք է ամենէն առաջ վրաստահութիւն ներշնչեն:

ՈՒՒԼՍԸՆ ԿԸՆԴԻՄԱՆԱՑ

Միացեալ Նահանգացի հանրապետութեան նախագահ Մր. Ուիլսոն, իր վէճած տուած է, Երեւոյտի կողմէ՝ ամերիկեան բանակին նուագման մասին տուած որոշման դէմ:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՀԱԿԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐԸ

Իտալական մամուլը Պերլինէն տեղեկացած է թէ, Գերմանիա որոշած է հակառակորդներ ներկայացնել Հոնտոնի յառաջիկայ համաժողովին, Արեւելեան խնդրոյն կարգադրութեան վերջ:

ԱՌՆՈՒԱԾԸ ԵՏ ԶԻ ՏՐՈՒՐ

Հելլեն նախկին վարչապետ Մ. Վենիզելոս, Սէրքլի դաշնագրին մասին ձեռք լէր թերթին տնօրէնին հետ ունեցած տեսակցութեան մը մէջ հաւաստած է թէ, Յունաստան իզմիրի մտքին կրնայ յայտարարել «ունիմ և կը պահեմ»: Ասկէ զատ Դաւնակիցներուն համար շահուէր չէ, տուածին ևս ամենի:

Մ. ԵԱՆԵՍՔՈՒԻ ԹԻՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Աթենական թերթի մը թղթակցին, Ռուսիոյ մեծ քաղաքացիներ՝ Մ. Եանեսքոն յայտարարած է թէ, հելլենաստանէ յարաբերութիւնները չափողանց սիրալիր են, և թէ ինք երբեք չէ դադրած Մ. Վենիզելոսի քաղաքական ճարպիկութեան վրայ հիանալէ:

ՀԵԼԼԵՆ ԱՐՏ. ԳՈՐԾ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Հոնտոնի յառաջիկայ համաժողովին մօտ Յունաստանի ներկայացուցիչ կարգուած վարչապետ և արտաքին գործոց նախարար Մ. Դաւիթ Յօրթոն ի բացակայութեան երկրադրուական նախարար Մ. Պալաւիս փոխանորդաբար պիտի վարէ սոյն նախարարութիւնը, իսկ վարչապետութեան փոխանորդութիւնը պիտի ստանան Մովսայիս նախարար Մ. Կունարիս:

ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԻՆ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ

Ձեռք-տը-բարի տեղեկացած է թէ, Հոնտոնի մէջ տեղի ունենալիք յառաջիկայ համաժողովին գործը պիտի ըլլայ, ոչ միայն հելլենասթաքական շահերու հաշտեցում մը Փոքր-Ասիոյ մէջ, այլ և զմեկ յատակադիւ մը որուն համեմատ սոյն հողամասը պիտի կրնայ բարգաւաճել ապագային՝ ամուր հիմերու վրայ:

Տեղական Լուրեր

ԲԱՂԱՔԻՍ ՀԵԼԼԵՆ Բարձր Գոմիսրութիւնը հոգաւոր ժողովուրդին անհրաժեշտ պիտոյքները գոհացնելու պարտականութեանը մէջ, ամեն կարելի միջոցներ կ'ընծայէ այդ մասին: Պարենաւորման տեսանկյունից, ամեն օր կը վաճառէ հանրութեան Սօմաի և Օլիֆոի ամուսնաւորին կարգի օխան 750 գահեկանի իր մը: Թերանցներուն մէջ Բարալէ փողոց, Սօմաի, Իսկէլէսի թիւ 48 Գիւլիէկ Արքաշ օղլու խանի մէջ, Վճարումները տեղի կ'ունենան մթերանոցի մէջ: Խոսանց որեւէ ձեւակերպութեան: Գարկերը կը տրուին վերադարձնելու պայմանով:

ԿԸ ՏԵՂԵԿԱՑՈՒԻ ԹԷ յետ այսու իզմիրի զին. ընդհանուր տնօրէնութիւնը այլեւս որոգողութեան արտօնադիր չպիտի տայ, փափաքողները պէտք է գիմեն զայն ստանալու համար տեղւոյս Հելլեն Բարձր Գոմիսրութեան ներկայացուցիչներուն:

ՀԱՄԱԿՐԵԼԻ Զօրավար Մ. Ն. Վրասաբուլոս, ինմիրի նախկին զինուորական ընդհանուր հրամանատարը ճակատէն քաղաքս հասնելով, մօտ օրէն պիտիտի մեկնի դէպի Աթենք:

ԿԱՏԱՂՈՒԹԵԱՆ Հիւանդութիւնն ալ կորիւն պէս ծաւալելու վրայ է: Կիմանսը թէ Սօմաի մէջ երեք հոգի զոհ գացած են այդ ախտին: Երեք զինուորներ խաճաճ ըլլալով, փութ թալ փոխադրուած են քաղաքի Ռասթօրեան հաստատութիւնը: Ետեւ ստակցուցուած է: Անհրաժեշտ է որ կորովի միջոցներ ձեռք առնուին այս հիւանդութեան առաջը առնելու համար: Այս մասին պէտք է ամենէն առաջ անհետացնել շուններու վնասակները, որոնք շարունակ կը թափառին փողոցներուն մէջ:

ՀԵԼԼԵՆ ՊԱՏՐԻԱՐԻ. ՊԱՏՏՈՒԹՅԱՆԻԹԻՒՆԸ

Հոստոն է իտալական թերթերու կը հաղորդուի թէ, Պօլյոյ Յունաց Պատ-
րիարքարանի պատուիրակութիւնը, որ չազատագրուած հողամասերու յոյն բը-
նակաւորներէն շահերը պիտի պաշտպանէ Լոնտոնի մէջ տեղի ունենալիք Համա-
թողութիւն առջեւ, մօտ օրէն կ'ապաստուի Անգլիոյ մայրաքաղաքը:

Անգլիական թերթերը կը գրեն թէ՝ Լոնտոն հասնելէն անմիջապէս յետոյ,
պատուիրակութիւնը պիտի խօսի ինքնուրուի Ն.Վ. Ճօրճ Է. թագաւորին
կողմէ, որուն պիտի յանձնէ՝ քէմալականներու կողմէ գործուած վայրագու-
թիւններու տեղեկագրութիւնը պարունակող Կարմիր գիրքը:

Պատրիարքական տեղապահին նախագահութեան տակ գտնուող սոյն
պատուիրակութիւնը, պիտի համաձայնի Հելլէն նախկին Վարչապետ Մ. Վէնի-
զէլոսի հետ, առաքելութեան յաջողութիւնը ապահովելու համար կատարուելիք
դիմումներու մասին:

ՊԱՏՏՈՒԹՅԱՆ ՍԵԼԱՆԻԿԻ ՄԷՋ

Սելանիկէն կը հեռագրուի թէ, մեծ պայթում մը յառաջ եկած է. Արեւել-
քի ծրարական քանակներուն իբր վառողի և ուռմբի միջնաւոց ծառայող
վանառատուններուն մէջ, որոնք բարեբաղդաբար քաղաքէն դուրս կը գլտ-
նային:

Պայթումը աւելի քան քան հողի մահուան և ուրիշ շատերու ալ
վերաւորման պատճառ եղած է:

ԼԷՄՆՕՍԻ ՌՈՒՍԵՐԸ

Աթէնքէն հասած հեռագրերը կը հաղորդեն թէ, հելլէն կառավարութիւ-
նը որոշած է միջոցներ ձեռք առնել Լէմնոս կղզին գտնուող ռուսներուն ի նը-
պաստ: Արդարեւ հոս կը գտնուին աւելի քան քան հազար ռուսեր՝ Վրանկէի
քանակին բեկորները, ամենախցճալի թշուառութեան մէջ:

ԿԱԼԼԵՍԻ ԻՇԽԱՆԻՆ ՄԷԿ ՃԱՌԸ

Մեծն Բրիտանիոյ գահաժառանգ՝ Կալլէսի Իշխանը, Եւրոպայի մէջ պա-
տերազմի միջոցին մեծած զինուորներու յիշատակին կանգնուած յաշարձանին
բացման ներկայ գտնուելու համար Պրիմթօն մեկնած ըլլալով, խօսած է ճառ
մը, որուն քաղաքական մեծ կարեւորութիւն մը կը վերագրէ Անգլիական մա-
մուլը:

ՓՐԱՆՍԱ ԵՒ ԼԵՀԵՍՏԱՆ

Բարիքէ կը հաղորդեն թէ, Լեհական Հանրապետութեան նախագահ մա-
րշալաւ Բիլսուցքի Բարիքէն մեկնած է Վարշաւա վերադառնալու համար:

Կը հաւատարմի թէ իր Բարիք գտնուած միջոցին, Մարաշխաթը Ֆրանքո-
բուլղարական զանակցութեան մը հիմերը դրած է:

Պաշտօնական զեկոյց մը կը ծանուցանէ թէ, Յրանասի և Լեհաստանի կա-
ռավարութիւնները պայմանաւորուած են, իրարու հետ ձախճալոյն պաշտպա-
նելու իրենց մեծ շահերը:

ԲԱՐԻՋԻ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԷՆ ՅԵՏՈՑ

Ահաւասիկ բնագիրը այն զեկուցագրին, զոր Բարիքի միջոցակցային հա-
մաժողովին նախագահը վարչապետ Մ. Արիզիտ Պրիան զրկած է Գերման
պատուիրակութեան նախագահին, հաղորդելու համար զէնընկեցութեան մասին
համաժողովին տուած որոշումները:

«Բարիք 29 Յունվար 1921

«Տէր նախագահ

«Միջոցակցային Համաժողովը Բարիքի մէջ գումարուած է 24էն 29
Յունվար 1921 և հետեւեալ որոշումները տուած է. « 1. Գերմանիոյ զէնըն-
կեցութեան մասին, Դաշնակիցները հաստատած են բանաձեւուած եզրակա-
ցութիւնները այսու կցեալ գրութեան մէջ:

«2.— Գալով հատուցումներու, Դաշնակիցները միաձայնութեամբ վաւե-
րացուցած են՝ դարձեալ այսու կցեալ վաւերացողութիւն մէջ, բանաձեւուած ա-
ռաւարկները:

«Դաշնակիցները զանազան առիթներով, հաւանելով զէնընկեցութեան մա-
սին նոր պայմանաժամի մը, նկատողութեան տուած են այնգիտարութիւնը, ո-
րու հնթարկուած է Գերմանիայի զանազան ծագում առած պարտադրութիւննե-
րը զադրելու համար: Անոնք կատարելապէս կը յուսան թէ՝ գերման կառավա-
րութիւնը չպիտի ստիպէ Դաշնակիցները նկատելու այն զօնգակ կացութիւնը
եթէ Գերմանիա յամառի իր յանձնառութիւնները չզործադրելու:

«Գերման կառավարութեան պատուիրակները, Փետրուարի վերջերը պիտի
հրաւիրուին Լոնտոն, զաշնակից պետութեանց պատուիրակներուն հետ խոր-
հրդակցելու համար:

«Հաճեցէք ընդունիլ, Տէր նախագահ, իմ խորին յարգանացս հաւաստիքը»

ՔԷՄԵԼԻ ԵՒ Բ. ԴՐԱՆ ՊԱՏՏՈՒԹՅԱՆՆԵՐԸ

Պոլսէն կը հաղորդուի թէ Քէմալական պատուիրակութիւնը, որ կը
բողկանայ Ճէլալէտտին և, Մուսթաֆա փաշաներէ, Ատաթիոյ ճամբով
Էնկերիէն մեկնած է զէպի Եւրոպա և Հարմի մէջ պիտի հանդիպի
Անմէտ Ռիզա պէյի և Ճէմալ փաշայի: Երէկ ալ Պոլսէն պիտի մեկնէր Բ. Դրան
պատուիրակութիւնը, որ կը բողկանայ Թէպիք, Սաֆա և Նազմի փաշաներէ:

ՀՐԱԽԵՐ

Ս. Դ. Հ. ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

ԻԶՄԻՐԻ Մ.ՃԻԼԻ ԱՆԳԱՄԱՆԵՐՈՒՆ

Ս. Դ. Հնչակեան կուսակցութեան
տեղւոյ Մասնաճիւղը որոշած ըլլալով
ամսոյ 13 Կիրակի (Կ. Ե.) ժամը 2ին
Կիլիկեան Ակումբի մէջ լոյս. առգա-
մական ժողով գումարել՝ հրաւեր
կուզէ իր բոլոր ընկերներուն ներ-
կայ գտնուի որոշեալ ժամուն:

Ս. Դ. Հնչ. կուսակցութեան
Իգմիր Մասնաճիւղի
Վարչաժիւն

ՀՐԱԽԵՐ

Միութեանս բոլոր երկսեռ անդամ-
ները ընդհ. ժողովի կը հրաւիրուին
վաղը կիրակի 13 Փետր. 1921ին Մի-
ութեան կեդրոնականի՝ Հայ Ընթեր-
ցատան մէջ ժամը 2.30ին (Կ. Ե.)

Օրակարգ.— Մրազիր կանոնագրի
25րդ յօդուածի տրամադրութեան գոր-
ծադրութիւնը:

Կը Խնդրուի անհրաժեշտ ներկա-
յութիւն

Զարթօնք Հարկ. Միութեան
ՄԱՅՐ ԴԻԴԱՆ

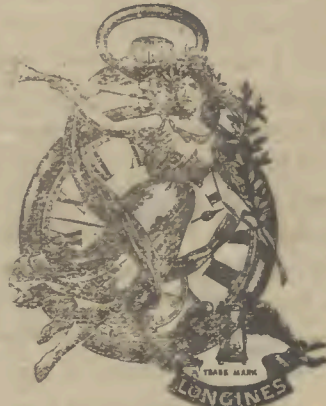
ՏՕԲ. ԱՐՄԵՆԱԿ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ

Վիրաբոյժ Ազգ. Հիւանդանոցի

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր կէսօրէն վերջը, Հայոց Թաղ Ֆրնտըգ փողոց,
Թիւ 32, Պ. Բախնուտիսի ջրաբուժական հաստատութեան մէջ, ուր վիրաբու-
ժական մեծ ու պզտիկ գործողութիւններ ալ կը կատարէ, դորմանելով նաեւ
վննարական հին ու նոր հիւանդութիւններ՝ բժշկական նորագոյն մեթոտներով:

ԼՕՆԺԻՆ

Ալեքէ ճշապահ և ամենէ տ-
կունը բոլոր ժամացոյցներուն, ընդ-
հանրացած և հոյակ հանած Անգ-
լիոյ, Յրանայի, Ամերիկայի և Ի-
սպիոյ մէջ: Եւրոպայի և Եւրասիայի
մեծագին զոս

7 ԱՌԱՋԱԿԱՐԳ ՄԵՆ ՄՐՑԱՆԱԿ

ԻԶՄԻՐԻ, ԱՐԵՎԵԼԱԳՈՍԻ, ԳՕՆԻԱԻ ԵՒ ԿԻԼԿԻՈՑ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԵՆԵՐԿԱՑՈՑՈՒՑԻՉ

21 ԻԶՄԻՐ ԶՈՒՆԱ ՊԵՏԵՍՔԷՆ 21

ՄԻՋՐԱՆ ՌՈՒՍԵԱՆ

“ԱՐՏԱԻԱԶԴ” ԹԱՏԵՐ. ՄԻՈՒԹԻՆ

Գերատնայեալ ԱՐԵՎԵԼԱՆԻ մատակցութեամբ

և զեկավարութեամբ կը ներկայացուի

ԾԻՐՎԱՆԶԱՏԷԻ

Պատուի Համար

ԶՈՐԱ ՄԱՐ ՏՐԱՄԸ

ՇԱՐԱԹ ԵՐԵՎԱՆ ՓԵՏՐ. 12 ԺԱՄԸ 9.30Ժ

ԹԵԱԹԵՐԸ ՏՄԵՐԻՆԻ ՄԷՋ

Գիւնը.— Լոժ 7.50 ոսկի, Ա. կարգ 1.50 ոսկի, Բ. կարգ 1 ոսկի, Պաշտօն
75 դրոշ. Կալըրի 40 դրոշ:

Տոմարները գնել միութեան կեդրոնատեղիէն և ներկայացման օրը թատ-
րոնի կիշէն:

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Նորածնութեանց

ԼԱ ՍԱՄԱՐԻԹԷՆ

ՖՐԱՆԿՍ ԲԱՆ ԹԻ 64-66

Վերջացող եղանակին առթիւ ամբողջ ձմեռան ապրանքային մնացորդներ և
վերջերս նոր հասած զանազան մետաքսեղէններ

ԱՆՀԱՒԱՏԱԻ ԶԵՂԶԵԱԿ ԳԻՆԵՐՈՎ Ի ՎԱՃԱՌԱՅԻՆ ԳՐՈՒՆ

Թառաշիկայ Երկուշաբթի 1)14 Փետրվարէն սկսեալ

ՓՈՒԹԱՑԷՔ ՍՈՑԸ ԱՆԵՍԻՆԹԱՑ ԱՌԻԹԷՆ ՕԳՏՈՒԻԼ

ՏՕԲ. Ա. ՄԱՐՔՈՂԼՈՒ

Տօքթօր Ա. ՄԱՐՔՈՂԼՈՒ իր եւ-
րոպա ըրած երկար ճամբորդութենէն
վերադառնալով կ'ընդունի Քասապօղլու
փողոց ժամը 6—10½ և կէսօրէ հաք
ժ. 2½—5:

Գիտութեան վերջին պահանջում-
ներուն համեմատ կը զարմանէ արող
և տպահով կերպով ջերմամիջումը ա-
նոր ամեն տեսակներով:

Վիտրինային ախտերու տրագ և
արմատական բուժում և զարմանում
երկրամակերի և միջափամփուլի զոր
ծողութեանց վրայ նաեւ երկարապա-
նութեամբ:

Մարթի հիւանդութիւնք և հերա-
թափութիւնք:

ՀԵԼԼԵՆ Ա.ԶԳ. ՇՈԳԵՆԻ. ԸՆԿ.

ԿԻՍԱՄՍԵԱՑ ԵՐԹԵՆԻԿ

ՊՕԼԻՍ-ԻԶՄԻՐ-ԲԻՐԷ-ՍԱՐԱԷՅԼ

Թրանսպարանթիկ ԲԱԾԹԻՍ

Պիտի մեկին շաբաթ 30)13 Փետր.

ժ. 3ին զէպի

ՄԻՏԻԼԻ ՏԱՐԱՆԵԼ-ՊՈԼԻՍ

և Երկուշաբթի 8.21 Փետրվար ժ. 4ին

զէպի ԲԻՐԷ և ՄԱՐՍԷԼ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՎ

ապրանք և ճամբորդ բոլոր կարգե-
րու համար

Մասնաց. գիւնը և ճամբորդներ

րու համար գիւնը

Ընդհ. գործակալներ

ՃՕՆ ԻԼԻԱՏԷՍ և ԸՆԿ.

Բարալէլ 217 Լօքայ Միտհատ փաշայ

Փնտուցէք ԱՐԵՎԵԼԱՆ ՄԱՄՈՒԼԸ

ՊՕՆ ՄԱՐՔԷԻ ԳԻՄՆԱՑ Գ. ԳԻՄՆԱՑ ԼՐԱԴՐԱՎԱՅԱԿԻ ԽԱՆՈՒԹԸ

ՆԵՐՔԻՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Գ.

ԿԱՄԱՌԱՐԱԿԱՆ ԶԱՐԺՈՒՄԻՆ ՄԷՋ ԴՍՇԵՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՔԱՂԱՐԸ

Բարեբախտաբար, սակայն, հա-
կապով Հնչակեան կուսակցութեան
հետեւեալ մասնաճիւղերը, ընդ-
առաժամեալ իրենց միացին իրենց
հոգաւորական հոգին վրայ, և իրենց
համապատասխան մէջ ապրեցողին
հայ յեղափոխական ոգին, ազատ ա-
մեն վաղապահականութենէ, և ի-
նչ փառքերը կեդրոնացուցին մի-
մի յայտադրութեան բաղձան-
քին: Եւրջն Այնպէս, որ երբ 1890-
92 թ. թուրքոյ զանազան բաղձան-
քուն մէջ կազմուեցան Հնչակեան
մասնաճիւղերը, անոնց անոնց անդամ-
ները գրեթէ առանց բացառութեան ի-
րենց յեղափոխական ուխտագիրը Էր-
ասթուրիայի, մերժելով Էրնկերմարա-
կան սկզբունքը, և այս խոտորումին
հետեւեալ ժամանակներու անհաշիւ
զանգեալ կեդրոնը, հակառակ վարչին-
քուն լիկերական հիմնական կեդրոնը
նկարագրու: Այս հակընկերակարան և
զուտ ազգային հանգամանքը ա՛յնքան
խոր արմատ ձգած էր փոքր Հայքի և
Կիլիկիոյ շրջանակներուն մէջ, որ Օ.
Սահմանադրութեան նախորդուն, զա-
նազան քաղաքներու յեղափոխական

Մասնաճիւղեր իրենց գոյութեան մոռ-
անկիւններէն երբ սկսան մէջտեղ ել-
նել, Հնչակեան և վեր. Հնչակեան
Մասնաճիւղերը միախառնուած սկը-
սան գործի, առանց կարեւորութիւն
ընծայիլու այդ երկու հատուկներուն
արտասահմանի մէջ, տարիներու ըն-
թացքին, իրարու հանդէպ ցոյց տը-
ւած զգուշի վերաբերումին և բա-
ժանումի պատճառներուն: Եւ այս ու-
րախալի երեւոյթը կը պարզուէր մեր
աչքին միայն սա պատճառով, որ
Հայրենիքի զաւակները մէկ ցաւ և
մէկ բաղձանք ունէին, և տառապան-
քը իրենց հոգիները կազմած էր
միևնոյն սալին վրայ, միևնոյն մուր-
ճին տակ, և ջրդեղած՝ արիւնի միև-
նոյն տաշտին մէջ:

Հայ յեղափոխութեան տարիներու
գործունէութեան ընթացքին Ռուսա-
կայերու և թրքահայերու հոգեբանու-
թեան այս նորաբանութիւնը ապա-
հովարար մեծ կշիռ մը պիտի չ'ունե-
նար մեր կեանքին ու ճակատագրին
վրայ, որչափ ատեն բնաշխարհի յե-
ղափոխականները, կամ ըսենք տառա-
պաղ զառապարզը իր հեռւոր առաջ

հորդներէն ազդուելու տրամադրու-
թիւնը չ'ունէր: Յեղափոխական կեան-
քի մէջ աղէտը սկսաւ այն օրէն,
երբ հայ կազմակերպութիւններ իրա-
րու դէմ սկսան պայքարիլ: և այդ
պայքարը սկսաւ ո՛չ թէ ազգային շա-
հերու պաշտպանութեան և կամ Հայ-
կական դատի բաւարար լուծումին
համար, այլ մոնառանդ կուսակցական
շահերու, հատուածական ետեւութեան
նկատ համար: Եւ այդ օրէն էր որ
Հայկական յեղափոխութեան, գուրս կիլիկ-
իւր ազգայնականութեան բոժոժէն, և հա-
տուածներու ձեռքին մէջ կ'առաջան-
նայր (*): Եւ հայ յեղափոխութեան

(*) Վան—Տասի մէջ (No. 30, 31)
Mars իր «ԱԶԱՏԱԳՐԵՆԻ ՄԵՐ ԽՆԱ-
ՄԱԿԱԼԱԿԱՆ ԼԾԻՑ» յոդուածաւորքին
մէջ կը գրէ, Ռուսահայ յեղափոխու-
կաններու մասին. «Ձուտ հայրենասի-
րական այս հոյակապ զառապարի մէջ
հեղափոխութեան մուտք գործեցին նաև այն-
պիսի տարրեր ու դէմքեր, որոնց հա-
մար հայրենիքի ազատագրութեան
զառապարը ուրիշ բան չէր, քան ոչ
մի սանդուխտ, փառքի ու շահի բարձր
պարիսպներին յետեւած:

Այդ սանդուխտը բարձրացան շա-
տերը, գուրս գալով դիակներին շեղ-
ջակոյտերից և ազդեղի արցունքի ու
արիւնի ծովից և... արժանացան հե-
րոսի փառքին ու պատուին: Նրանք,
որ եկել էին ազգը փրկելու, սարկա-

այդ կուսակցական դիմադրութեան
էր, որ զ'ակնարկէի՝ ժամանակին,
ԱԶԳԻ մէջ հրատարակուած յոդուածով
մը, ուրկէ սա հատուածը կը քաղուէր:
Ամեն և օղային ազգասիրութիւնը
ազգայնականութեան բոժոժէն գուրս
եղաւ, և ազգայնականութեան, համազօր
ազգասիրութեան, սկսաւ մենաշնորհը
դառնալ հատուածներու որոնք զըժ-
բախտաբար, անգէտ երկրի պայման
ներուն, և ժողովուրդի իսկական
պէտքերուն, իրենց հետքերուն վրայ
թողուցին խակ ու խորթ մտայնու-
թեան մը պատրանքները միայն: Այ-
սինուհետև ազգասիրութեան ոգին
չ'ապրեցեալ մեր մէջ, անիկա յառա-
եղաւ վերացական վարդապետութիւն
մը, զորէն խաղ մը, շահագործութեան
աղբիւր մը, վաճառքի ապրանք մը
կարգ մը բախտախնդիրներու ձեռքին
մէջ:

(Հայկ. Մշ.) ՄԱՌԵՆԵՂ ԱՐԲԵՂԻՍԿԱԳՈՍ
(Շարունակի)

ցընուած էին նրան, որ խոսում էին
թրքական լուծը խորտակելու տու-
նից, նորանոր ծանր լուծեր էին գը-
նում նրա յոգնած ուսերին, ու այդ
փրկիչները ժողովուրդին զրկում էին
իր ցաւերը, վշտերը, տառապանք-
ներն ազատ լալուց և ազատ պատմե-
լու իրաւունքից անգամ:

շրջան մեան անդիմադրելի հասանքը
տա ի գ'նք զ'այի հաւատարմութիւն:
Միզ համար ամենէն աւելի արժէ
քաւոր և հետաքրքրական անոնք
որ, լրջաբով կին. փոխանակ ինը
պատաւային հոգաւորութեան ար-
տաշխարհու, կը զգան իրենց մէջ
բարոյական բաւական ուժ, անոր
ը կերակցելու, և կամ ըլլալով այր,
կը վստահին կնոջ բարոյական կորովին
և մտային կարողութեան, և կը պա-
հաճեն անոր համարժէք ընկերակ-
ցութիւնը:

Մենք հաւատարմութեան գաղափարը
պաշտպանելով չենք ուզիր ըսել թէ
բնական օրէնքը միզ այս կ'ուսու-
ցաւէ, օ էնք մը որոյ դէմ մաքառե-
լու մեծ անկարող են: Հաւատարմու-
թիւնը անհոն, անսահման առաւել-
ութիւն ունի, արդարեւ, անհատը
օչնափ ալ խելացի, զիտուն և զօրա-
ւոր ըլլայ, անհատ ըլլալէ չգաղբիր.
անոր զօրութիւնը սահմանափակ է և
ժամանակաւոր: Մտքակրթութեան մե-
ծութիւնը ընկերութեան մէջ է, որ
հայ իրեն կարելիութիւնը, պահ-
գնելու ինչ որ ստեղծած է, զայն
պարգիւտ և անոր վրայ շարունակ
եր աւելցնելու:

Իսկ ընկերութիւնը համեմաշխու-
թիւնով կ'ըլլայ, որոյ արմատը հաւա-
տարմութիւն է. անհաւատարմութեան
մէջ համեմաշխութիւնը անցողական,
պայմանաւոր և միշտ անկատար է.
աշխարհ աւելի հաւատարմութիւն, այն-
չափ աւելի համեմաշխութիւն:

Տարակոյտ չկայ թէ որեւէ ընկե-
րութեան մը մէջ զոտար է գտնել
ազգայնական որոնք հաւատար տաղանդ,
հաւատար ուսում և հաւատար գոր-
ծունէութիւն ունենան. տրամադրու-
թիւնները սովորաբար անհաւատար
են, ոչ միայն սեւերու, այլ նաև
անհատներու մէջ առ հասարակ: Բայց
ըսել չէ թէ, տրամադրութեանց ան-
հաւատարմութիւնը, իրաւունքի ան-
հաւատարմութիւն պէտք է արտադրէ:
Մենք չենք կրնար մարդիկը հաւատար
ընել միտքով ու մարմնով, մէկէն քիչ
մը խելք առնել, միւսէն քիչ մը միտ
և սկզբ, մէկ ուրիշին տալու համար,
Բայց կրնանք իրաւունքի հաւատա-
րութիւն հաստատել:

Ի՞նչ պիտի ըսեն անոնք, որ ան-
հատներու անհաւատարմութիւնը կը
մատնանչեն, սեւերու անհաւատարմու-
թիւնը արդարեւ իրաւունքի համար, ի՞նչ
օրէնք մը գրուէր, ըստ որում իւրա-
ք չէր: անհատի գործունէութիւն-
ները որոշ չափերու ենթարկուէին,

օրինակի համար, հասակի և կամ ծան-
րութեան համեմատութեամբ:
Քանի որ համեմաշխութիւնը հա-
ւատարմութիւնով կ'ըլլայ, քանի որ
համեմաշխութիւնը ընկերութեան հի-
մը կը կազմէ, որով միայն մարդ կա-
րող կ'ըլլայ իր դիրքը հաստատել երկ-
րիս վրայ, պէտք է որ մենք այդ հա-
ւատարմութիւնը մշակենք, կարելիու-
թեան սահմանին մէջ:

Ուրեմն ֆէմինիստ ըսելով պէտք
չէ ըմբռնել բան մը, որ կրնայ ըլլալ
և կրնայ չ'ըլլալ, այլ բան մը որ ըստ
ինքեան ըլլալու վրայ է, մեր կամքէն
անկախ կերպով, բան մը որու ըն-
թացքը մենք կրնանք փութացնել և
պէտք է աշխատենք փութացնել,
ընդհանուրին օգտին համար:
Հայ հիմն ՏԻԳՐԱՆ ԱՍԼԱՆԵԱՆ

Ա Ջ Գ
Յառաջիկայ Կիւրակէ փետր. 13,
Գեր. Առաջնորդ Սրբազան Հայրը
հանդերձեալ է Կեօղքէփէի Ս. Երրոր-
դութիւն Եկեղեցւոյ մէջ Ս. Պատարագ
մատուցանել ի հանգիստ հոգւոյ հան-
գուցեալ Քերովբէ Թովալեանի անոր
մահուան տարելիցին առթիւ:
Պատարագի երգեցողութիւնք պի-
տի կատարուին ղեկավարութեամբ Պ.
Աւետիս Բէշէճեանի:
Սկզբնաւորութիւն ժամերգութեան
ի ժամ 7,30.
Ս. Պատարագ ի ժամ 9,30

Հ Ր Ա Պ Ա Ր Ա Կ	
Փոփ էիւնք.—	
Լօնտոն	586
Նիւ—Սօք	66
Բարիդ	10 32/40
Հոռոմ	5 21/40
Արէնք	40
Պիլի	40
Վիլնիւս	
Հոլ անտա	51 35/40
Թղթաբոս	
Անգլ. ոսկի	585
Տօլար	143
Յրանք	11 40
Լիր Իտալ.	5 20/40
Տրախմի	10 35/30
Լէյ	2 8/40
Բուպլի	156
Մարք	2 20/40
Գուրոն	12 40
Ոսկի	610
Նաթուլէն. ոսկի	525

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻ ՁԱՅՆԸ
Օրաթիւնը Կաթողիկոս և հասարակ-
Տարեկան բաժնեկիր 700 դր:

ATLANTIC ASSURANCE

COMPANY,
CORNHILL
LONDON.
E. C. 3.

Կ. Ո. ՈՍԿԱՆ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ
ԲԶՈՒՐ, ԲԱՆԱԺ ԲԷՃՏԻՄԱԼԺՈՂԱՌԻ ՎԵՐԻ ԾԱՐԿ ԹԻԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ
ARMENISCHE AGENTUR
Վ Ի Ե Ն Ն Ս
Հ.ՅԵ՛ ԶԱՐԵՂ ԴԱՐԻՆԵԱՆ
WIEN VII Florianigrasse 36
Կ'զբաղի ամեն տեսակ հայթայթումով ՆԵՐԱՇՈՒՄ և ԱՐՏԱՇՈՒՄ. Տեղ-
թիւները՝ և հոս գիմող ազգայիններու ամեն կարգի գիւրութիւններ
Դիմել և Համագործիլ:

ՏՊԱՐԱՆ ԲԱՐՈՒՐԻՅԱՆ

ԷԾՄԵՆՈՒԹՅՈՒՆ 1889ԾՆ

ՏՊԱՐԱՆԻՍ մէջ կը տպագրուին գրքեր, զրբոյններ, տետրակներ, յայտարարու-
թիւններ, հարսանեկան հրաւիրագրիւններ, զեկուցատոմսերու մահագրներ եւն.

ՏՊԱՐԱՆԻՍ մէջ կը տպուին նամակագրութիւններ, պահարաններ, հաշուեցուցակ-
ներ, ընկալագրեր, վերջապէս վաճառատան մը վերաբերեալ ամեն տեսակ
տպագրական գործեր:

ՏՊԱՐԱՆԻՍ մէջ կը տպուին տեղեկագրիւններ, երկրորդներու նամակ-հրաւիրա-
գրիւն տոմսակներ եւ վերջապէս տպագրական արհեստին վերաբերեալ ամեն
տեսակ գործեր:

Ամեն լեզուէ՝ շԱՅՐԵՆ, ՅՐԱՆՍԵՐԵՆ, ԱՆԳԼԻԵՐԵՆ, ՅՈՒՆԱՐԵՆ, ԲՈՒՐՔԵՐԵՆ

ՏԵՍԱԿՆԵՐՈՒ ՊԷՏՈՒՄՈՒԹԻՒՆ
ԱՄԵՆ. ՏԵՍԱԿ ԿՈՅՆՍԵՐՈՎ
Մաւուր եւ խնամալ գործ օրուան գիւնիւր վրայ
Տպարանս քաց է առաւօտ միևնուր կէս գիշեր
խնդրակներու համար
Վ Զ Ա Ր Մ Ո Ւ Ն Բ Կ Ա Ն Խ Ի Կ